

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE CONSTITUTIE

IN de nacht van 4 augustus 1789 werd dus schoon schip gemaakt met het Oud Regime. De oude boel was opgeruimd, men kon dus iets nieuws opbouwen. De afgevaardigden stonden voor een reusachtige taak. Inderdaad, een nieuwe grondwet maken is geen kinderspel. Het vergt tijd, wijsheid en rust. Te Versailles was het rustig, maar te Parijs ging het er heel anders toe. En Parijs was ten slotte niet zo ver van Versailles.

1. HET BEGIN

MEN begon met het begin, dat was zeer verstandig. Op 27 oktober stemde men de tekst van de Inleiding. Ze heette: « Verklaring van de Rechten van de Mens en van de Burger ». Het ging hier om onsterfelijke principes die de basis van de Constitutie zouden vormen. Hier zijn er enkele: « Alle mensen hebben gelijke rechten »; « In de natie ligt het principe van alle soevereiniteit »; « De scheiding van de macht »... Men herkent hierin de theorieën van Montesquieu en Jean-Jacques Rousseau. De macht van de koning was dus niet absoluut, hij bezat ook geen goddelijke macht. Er zouden voortaan ook geen bevoorrechte klassen meer zijn...

2. OP 5 OCTOBER

HERRIE in Parijs! De ochtend van 5 oktober hadden de bakkers geen brood. Zeven à acht duizend gewapende vrouwen rukten toen op naar Versailles om, zoals ze zegden, de bakker te halen, de bakkersvrouw en de kleine bakkersjongen, d.w.z. de koninklijke familie. Niets werd gedaan om de invasie te beletten en de koning liet zich mee naar Parijs slepen...

3. DE TUILERIEËN

LODEWIJK XVI, Marie-Antoinette, de kroonprins en zijn zus werden afgezet in de Tuilerieën. De « Assemblée Constituante » werd op haar beurt verplicht naar Parijs te komen. Zij hield dan zitting in een zaal van de Rijschool, gelegen op de hoek van de huidige Rivoli- en Castiglionestraat. Dat was vervelend, want de Assemblée zou nu meer de invloed van het volk ondergaan, evenals die van de clubs.

4. DE CLUBS

TE Parijs waren er een groot aantal clubs waar men op koortsachtige en zelfs demagogische wijze redetwistte. Zij vergaderden in de oude kloosters van de Cordeliers (Franciscanen) en van de Jacobijnen (Dominicanen). De Jacobijnen hadden 406 succursalen. Die clubs waren machtig en hitsten het volk van Parijs op. Hoe konden de afgevaardigden van de Assemblée rustig werken in dit klimaat?

5. DE WETTEN

HET geval werd nog bemoeilijkt door het feit dat de Staat geruïneerd was. Op 2 november 1789 kondigde de Assemblée af dat de goederen van de Kerk het bezit zouden worden van de Natie. De assignaten werden gecreëerd gewaarborgd door de opgeëiste goederen. Op 12 juli 1790 werd de « Civiele Constitutie van de Geestelijkheid » gestemd. Deze wet was anti-klerikaal en eiste, dat de pastoors en de bisschoppen door het volk zouden verkozen worden. Zij eiste van de geestelijkheid ook de eed van trouw aan de Constitutie. De meeste priesters weigerden; de missen werden in het geheim opgedragen.

(Wordt voortgezet.)